

Till läraren före lektionen IDENTIFIERA & AGERA

Lektionens längd:

- 45 minuter: Materialet kan behandlas under en lektion. I så fall kan gruppuppgifterna i slutet ges som hemuppgift till eleverna.
- 2 x 45 minuter: Materialet kan delas upp på två lektioner. Då kan man diskutera mer under lektionerna och göra gruppuppgifterna i slutet.
- I anteckningarna till diorna och i lärarens handbok finns mer information om behandlingen av de olika delarna. I kommentarerna finns också exempelfall.
- I början av lektionen ska man se videon som introduktion till dagens ämne (Kom ihåg att öppna länken färdigt i webbläsaren)

Identifiera & agera

En lektion om diskriminering

Vad ska vi tala om i dag?

Vad är
diskriminering?

Vad är inte
diskriminering?

Vem kan jag
kontakta?
Vems ansvar är
det att ingripa i
diskriminering?

<https://youtu.be/pgj-c8WdxA4>

Diskriminering är förbjuden

Diskriminering

En människa behandlas
sämre än någon annan
på grund av en personlig egenskap.

Diskrimineringslagen:

ålder | ursprung | nationalitet

språk | religion | övertygelse

åsikt | politisk
verksamhet

fackförenings-
verksamhet | familje-
förhållanden

hälsotillstånd | funktions-
nedsättning

sexuell läggning | annat
personrelaterat
skäl

Jämställdhetslagen:

kön | könsidentitet

könsuttryck | graviditet

familjeansvar

Former av diskriminering

Trakasserier

Beteende som skapar en förnedrande, hotfull, fientlig eller aggressiv atmosfär i fråga om en personlig egenskap.

Trakasserier

Till exempel mobbning kan vara trakasserier när den grundar sig på den mobbades personliga egenskaper enligt det som föreskrivs i jämställdhets- och diskrimineringslagen.

Trakasserier kan också vara sexuella.

Trakasserier

Skolan är alltid skyldig att ingripa i mobbning!

Rasism

En människa eller grupp av människor försätts i en sämre ställning till exempel med anledning av en faktisk eller antagen grund, som gäller ursprung, hudfärg, nationalitet, språk eller religion.

Rasism

Rasism är inte enbart enskilda människors handlingar, utan rasismen visar sig också i samhällets strukturer och i vanor.

Rimliga anpassningar

Personer med funktionsnedsättning har rätt till sådana arrangemang som säkerställer bland annat lika tillgång till tjänster (t.ex. hjälpmedel eller assistent).

Rimliga anpassningar

Försummelse av sådana arrangemang
är diskriminering

Vad är inte diskriminering?

Kom ihåg att all dålig behandling
inte är diskriminering om den inte gäller en
personlig egenskap
(t.ex. dålig service i en affär)

Vad är inte diskriminering?

Särbehandling kan också vara motiverad
(t.ex. åldersgränser i restauranger)

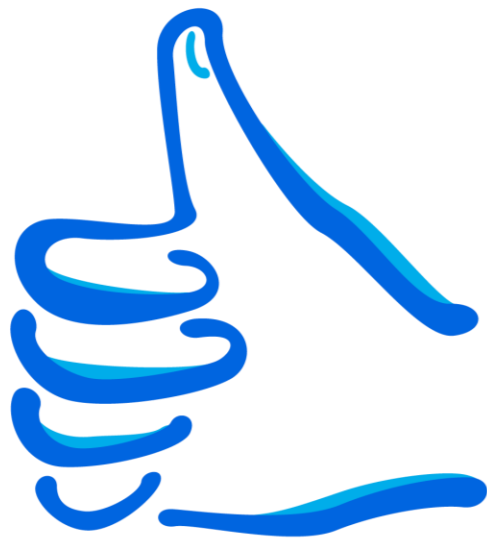
Härnäst ser du olika påståenden

Om du anser att påståendet är **sant**,
visa tumme **upp**.

Om du anser att påståendet är **falskt**,
visa tumme **ner**.

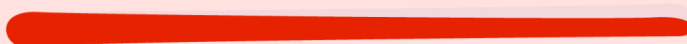
**Den som gjort sig skyldig till
diskriminering
kan få ett straff**

**Diskriminering är
olaglig. Den som
gjort sig skyldig till
diskriminering kan få
ett straff
(t.ex. böter).**

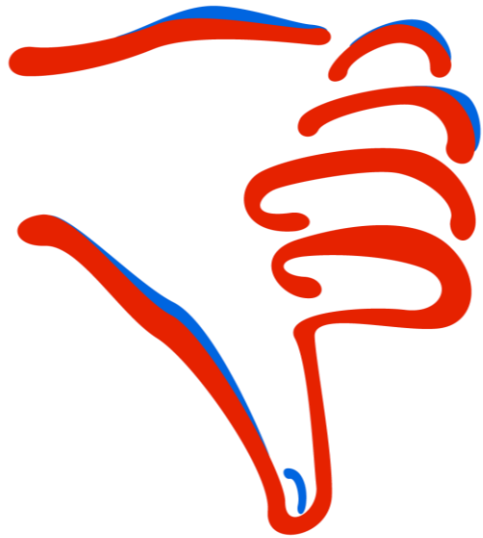
**Det är förbjudet att befalla
en annan människa
att vara diskriminerande mot andra**

**Det är förbjudet att
ge en
diskriminerande
order eller anvisning.**

**Diskriminering är tillåten om den
motiveras med yttrandefrihet**

**Yttrandefriheten
berättigar inte till
diskriminering,
kränkning av en annan
människa eller
uppmaning till våld.**

Vem kan jag kontakta
om jag misstänker
diskriminering?

Vems ansvar är det att ingripa i
diskriminering?

1. Prata om situationen och be i första hand en pålitlig vuxen om stöd om det är möjligt

Stöd av en vän kan också behövas.
Fundera på vem som är
den här personen för dig?

2. Börja utreda diskrimineringsfallet på plats om det är möjligt

Kontakta den person eller instans
OBS! Läroanstalterna har en särskild skyldighet
som du upplever har diskriminerat dig och be om en
att säkerställa att trakasserier eller annan
utredning
diskriminering inte förekommer. De måste
(t.ex. tränare ska effektivt) i trakasserier.

3. Ni kan be om råd från diskrimineringsombudsmannens
eller jämställdhetsombudsmannens byrå
(Om man misstänker ett brott är den rätta instansen polisen)

Diskrimineringsombudsmannen
myndighet som främjar likabehandling
och ingriper i diskriminering

Jämställdhetsombudsmannen
myndighet som främjar jämlikhet och
ingriper i diskriminering på grund av kön

När du misstänker diskriminering

Diskutera med en
pålitlig vuxen eller
med en vän

Börja utreda fallet på plats

Ni kan be om råd

T.ex.

skola

affär

biograf

eller

någon annan
instans

Diskriminerings-
ombudsmannen

Jämställdhets-
ombudsmannen

Vid misstanke om brott: Polisen

Gruppuppgifter

Anvisningar för gruppuppgiften

Läs **ett av tre** exempel på diskriminering i grupperna.

Diskutera fallet i er grupp och besvara de **tre frågorna**.

Gruppuppgift: Klädinköp

Fjortonåringarna Pihla och Paju begav sig ut för att köpa kläder. Säljaren kom mot dem vid dörren och vägrade släppa in dem utan att en väktare var närvarande. Säljaren konstaterar att "butikschefen har instruerat henne att göra så, eftersom de unga inte går att lita på". Efter att slutligen ha släppt in Pihla och Paju, betjänade säljaren dem inte på samma sätt som andra kunder.

Vem gjorde sig skyldig till diskriminering i den här situationen? Varför?

Vad var det som gjorde situationen diskriminerande?

Vad kan Pihla och Paju göra efter det som hände?

Gruppuppgift: Sommarjobb

Hannu såg en annons på sin skolas anslagstavla om sommarjobb i en glasskiosk på en badstrand. Han tog telefonen och berättade för kioskens ägare att han var intresserad av uppgiften. Han hade ju redan tidigare erfarenhet av kundservice. Ägaren skrattade och vägrade intervjuja Hannu, eftersom endast "soliga flickor" anställs till hans kiosk.

Vem gjorde sig skyldig till diskriminering i den här situationen? Varför?

Varför diskriminerades Hannu?

Vad kan Hannu göra efter det som hände?

Gruppuppgift: Klassutflykt

Toivo väntade ivrigt på vårens klassutflykt.

Två veckor före avfärden delade läraren ut en lista i klassen över utflyktsplanerna. På programmet stod bland annat klättring och vandring i svår terräng.

Toivo kan dock inte delta i alla de planerade aktiviteterna, eftersom han använder rullstol. Efter att ha hört om planerna ringde Toivos förälder till rektorn och bad att programmet skulle anpassas så att det är lämpligt för alla. Rektorn vägrade göra ändringar och uppmanade Toivo att stanna hemma.

Vem gjorde sig skyldig till diskriminering i den här situationen?
Varför?

Varför diskriminerades Toivo?

Hur skulle man ha kunnat agerat annorlunda i situationen?

Identifiera och agera

Var och en av oss har rätt till jämlik behandling

Tack för lektionen!

Detta material har tagits fram som ett led i projektet Tillsammans för jämlikhet, som får finansiering från Europeiska unionens program för rättigheter, jämlikhet och medborgarskap.

Illustrationer: Pirita Tolvanen
Fotografier: Axel Nordman
Layout: Eeva Meltio/Kraft Helsinki